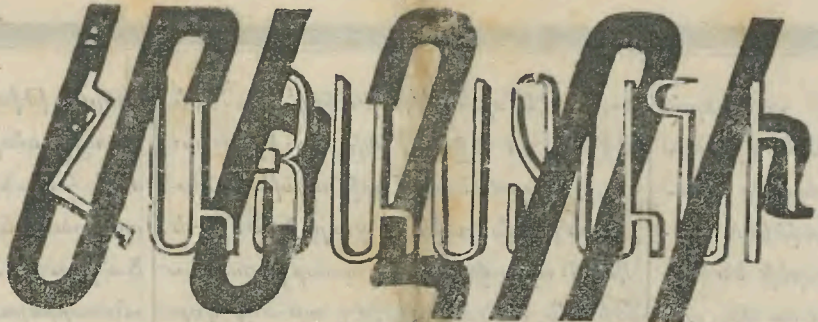


Տարեկան գինն է 10 ռուբլի:
Վեց ամսուանը՝ 5 ռ., երեք ամսուանը՝ 3 ռ., ամիսը 1 ռ.:
Առանձին համարներով իւրաքանչիւրը 5 կոպէկ:

Խմբագրատունը բաց է ամէն օր բացի կիրակիէ և առի օրերից
առաւօտեան 11—2 ժամը կէսօրից յետ:

Ծանոթացնուցիր զիմում են ուղղակի խմբագրութեան հետե-
ւում հասցէով. В. ред. газету «Мелу Адама», с. Та-
мб., уезд. Редакция «Мелу Адама» в Тифли.
(Caucase).



Խմբագրութեան ուղղած թէ՛ յօդուածները եւ թէ՛ նամակները
պէտք է տարր գրուած լինին գրողի ստորագրութեամբ եւ հասցէով:
Խմբագրութիւնը կարող է փոփոխել, ուղղել եւ կրճատել յօդուած-
ները: Խմբագրութիւնը իւր վերայ չէ առնում յետ ուղարկել յօ-
դուածները եւ պահում է երկու ամիս մինչեւ ցայանշը:

Յայտարարութիւններ համար վճարում են ամէն մի բառին 2 կոպ.
Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայերէն եւ օտար լեզուներով:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են խմբագրատանը, և կովկաս-
իւրացի տակ պ. Տէր-Յովսէփեանի ծխախոտի խանութում եւ
պ. Շառվերդեանի պալիլոնում:

ԱՌԱՋԻՎԱԾ 1884 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

„ՄԵՂՈՒ ՀՅՅԱՍՏԱՆԻ“

ԲԱՂԱՎԱԿԱՆ, ԱՋԻՎԱԾԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԼՐԱԴԻՐՐ

Կ'հրատարակի լոյսն ուղղութեամբ եւ դիրքով

Տարեկան բաժանորդագինն է 10 ռուբլի կիսամեայ 5 ռուբլի:

Թիֆլիսում ստորագրվել կարելի է 1) Խմբագրատանը, 2) պ. Շահվերդե-
անի պալիլոնում, 3) պ. Չ. Գրիգորեանի գրադարանում, 4) պ. Յ. Շահին-
եանի ծխախոտի խանութում (Սրբորոնու գալէրէում) և 5) պ. Տէր-Յովսէփե-
անի խանութում (Միլիտարի տանը, Եւսեպիանոս հիւրանոցի տակը): Իսկ օտ-
արադարձացիք թող բարենշանն զիմել Խմբագրատանը. — В. Редакция «Мелу
Адама» — հասցէով:

ԲՈՒՆԻՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. — I) Առաջնորդներ, II) Աղային, III) Քաղաքական IV)
Բանասիրական, V) Թղթակցութիւնը, VI) Մանր լուրեր, VII) Խոսք լուրեր, VIII) Ֆէլի-
էտոն, VI) Յայտարարութիւնը, X) Պատասխաններ Խմբագրութեան:

ԾԱՆՈԹ. — ՄԵՂՈՒՆ առաջին տարին կը հրատարակվի չորսը և
ԲԵՔ անգամ, իսկ երկէ միջոցները ներքին և ՉՐՍ կամ աւելի անգամ:

ԲՈՒՆԻՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
Կաթողիկոսական խնդիր. — Հայոց
Բարեկործանական ընկերութեան ժողովը:
Ազգային. — Թղթակցութիւն Կ.
Պօլսոյ:
Քաղաքական. — Քաղաքական լու-
րեր:
Մանր լուրեր:
Յայտարարութիւններ:
Բանասիրական. — Մի կաթիլ ա-
րին:

ԹԻՖԼԻՍ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 1883 թ.

Ներկայումս մեր մէջ ինչ որ խոս-
վում ու գրվում է, և գործվում է
ցոյց է տալիս, որ կամ մենք շատ ա-
ռաջ ենք գնացած և վաղուց արդէն
20-երորդ դարը տօք գրած ենք և
կամ եւրոպայի լուսաւորեալ կոչվող
ազգերը տգէտ են իսկապէս և յետա-
միշտ: Մեր մէջ երկու բան շատ
մօղա է դարձած. նախ ամեն գործի

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՄԻ ԿԱԹՈՒՆ ԱՐԻՒՆ

(ՆՈՒՆԻ Պ. ՀԱՅՎԱՆՈՒՆՈՒՆ).

Անցան էլի մի քանի շաբաթներ,
վերջապէս բմբիլը ստացաւ մի նամակ
գիւղից, որտեղ ապրում էր հիւանդը:
Գրութիւնը կարճ էր և առանց ստորա-
գրութեան, թմբիլը նկատեց, որ նա-
մակը գրված էր իւր հիւանդի ձեռով,
որից նա երբեք չէր թէր ցաւը այլ
ևս չէ կրկնուել, որովհետեւ նա կարող
էր արդէն վերել նորա գրութեան:

Նամակը ամփոփում էր իւր մէջ հե-
տեւալ բովանդակութիւնը:

« Թանգագին բմբիլ, ես չեմ կամե-
նում թողնել ձեզ և ընդհանուր բժշ-
կականութիւնը՝ կատանանքի մէջ ինձ
պատահած զաղանի ցաւի մասին, որը
ստանում է ինձ գերեզմանի գուռը և
աւելի խորը:

« Մի շաբաթ սորանից առաջ, կրկին
ցաւս նորոգվեցաւ, բայց ես, այլ ես
չեմ կամենում պատերազմել չարչա-
րանքին հետ: Այս բոլորիս, որ գրում
եմ ձեզ ներկայ նամակս, վառուած
բուռը դրած եմ ձեռքս վրայ, որպէս
զեղ կակղացուցիչ-սպիւնդրի, քանի

Թարմ է լինում և մեծ: Եւրոպա-
յում որքան գիտնականներն աւելի
հասակ ունին, այնքան նոքա աւելի
հմուտ են իրանց զիտութեան և այդ
բնական է, իսկ մեր մէջ աւելի գի-
տուն գեռ. սովորողները կամ գեռ.
երկար տարիներ կատարելագործվում
կարօտներն են, որովհետեւ Թարմ ոյժ
են. կարծես գիտնականները բռնա-
մարտութեան համար են:

Պաշտօնատարները ստորինից սկը-
սած մինչև բարձր պաշտօնները հաս-
նում են շատ տանկակ տարիներ ծա-
ռայելով և իրանց ծերութեան ժա-
մանակ ամենաժառանգ բարձր պաշ-
տօնները ստանձնում և կատարում են
յաջողութեամբ, օգուտ քաղելով ի-
րանց փորձառութիւնից և հմուտ-
ութիւնից և այդպիսի անձինք ամենա-
բարձր պաշտօններին համար գիւտ և
գանձ են համարվում որովհետեւ այդ-
պիսիք են, որ ամբողջ տէրութիւններ
կառավարում են և կամ կառավա-
րութեան մի ճիւղն են վարում իւր-
մէջ այդպիսի փորձառած և հմուտ
անձինք, որովհետեւ մատաղաս (այ-
սինքն ահաս) չեն, փառք են և ան-
պէտք. Թարմ ոյժ է հարկաւոր, որ
ոչ փորձառութիւն ունի և ոչ հըմ-
տութիւն: Այնչէս, երկաթաբաղ է, աշ-
խոյժ է կը սովորի, այսինքն մինչև նա
հոլովութիւն կը սովորի, հօտը գայլը
կը տանի: Մնաս չ'ունի: Կամ մենք
շատ առաջ ենք և կամ եւրոպայից
յետամնաց են և յիմար: Երբեք Բի-
կոնսթանդնուպոլիսի նախարարութեան ժամա-
նակ որքան գրվեցաւ և խօսվեցաւ,

Թէ Վրացուծը ծերութիւնից խել-
քից ելել է, ցնդվել է, բայց ահա
քանի տարի է Անդղից կառավարու-
թեան ղեկը իմաստութեամբ վարում
է: Մօլդաւէն և Բիսմարկը փափա են
գարձել, բայց նոյա մի խորհուրդն
ու իմաստուն կարգադրութիւնը ոչ
մի Թարմ ոյժ ոչ Թէ չէ կարող ա-
նել, այլ և իրագործելու չափ էլ ոյժ
չէ ունենում: մարդկային ուղեղն,
հասակի հետ իւր ծարին է աւելաց-
նում և ոչ պակասեցնում: քանի որ
նա առողջ է: Իսկ մեր մէջ ծաղաւ-
կանները յարգելի են: Կլ ինչ յիշեց
Թիֆլիս, որ ութսունամեայ Ֆրանսի-
ական հանրապետութիւնը ազատեց
իւր խոհմութեամբ և Գրեյլեն, որ
այժմ այն կառավարում է և ռուս
Գորախովին, որ այնքան մեծամեծ
ծառայութիւն արաւ իւր հայրենեաց
ծերութեան հասակում:

Եթէ այդ չը լինէր աշխարհս ոչ
յառաջադիմութիւն և ոչ էլ հասուն
խորհուրդ կ'ունենար: Կան պաշտօն-
ներ, որոնք վարելու համար յիշաւի
պէտք է հասակն առած լինել: Թէ
փորձառած և հմուտ լինելու և Թէ
ամեն կրթից ազատ լինելու պայ-
մանն ունենալու համար: Այսպիսիք
մեր մէջ անարգելի են: Թարմ ոյժ է
հարկաւոր, որ գործելիս կիրք գործ
չեն այնտեղ, ուր պէտք է նրանք մե-
ռած լինին, եսանդ գործ զենէ այն-
տեղ, ուր հարկաւոր է խոհմութիւն
և փորձառութիւն: Գործ կը վաշտայ,
մնաս չ'ունի, մէկ երկու կը սխալ և
կը փորձվի: Փորձածը նորից փորձել
մեր մէջ իմաստութիւն է, փորձից օ-

գուտ քաղելն, ինչպէս եւրոպայից
անում են, յիմարութիւն է: Կամ
մենք շատ առաջ ենք գնացած և կամ
եւրոպայից, որ ամեն մեծ գործերն
ու պաշտօնները փորձառած ծերունի-
ներն են յանձնում: յիմար և յե-
տադէմ են և Թարմ ոյժի նշանա-
կութիւնը չեն հասկանում: Մենք
այս երեւ յետոյ կը հասկանանք իւ-
ր հայ, որովհետեւ առածն ասում
է, հայի յիտին խելքն է լաւ:

Կաթողիկոսական հարցի մէջ վեր-
ջապէս կամայ կամայ մեր իմաստակ
հրապարակաւսները համալրում են,
որ իրանք ընտրող չեն և ընտրողը
կայ: Կա Կ. Պօլսի ազգային ժողովը
է, որ 90 ընտրողական ձայն ունի,
մինչև և բոլոր ռուսահայերն ու պարս-
կահայերը, սինոդի և սուրբ Եւփրա-
նայ միաբանութեան հետ միասին 31
ձայն միայն ունին: Այս ընտրողին
ձանաչելից և նորա ուժի առաջ խո-
նարհվեց յետ, նոքա ցանկանում են,
որ Կ. Պօլսի ազգային ժողովը այն-
պէս չը վարվի ինչպէս վարվեցաւ հան-
գույցեալ Մատթէոս կաթողիկոսի ընտ-
րութեան ժամանակ, այսինքն իւր
ձայններն օտարներին չը յանձնէ: Ինչ-
ոգորմէի հրապարակաւսներ, զեռ.
չը գիտեն անգամ, որ Մատթէոսի
ընտրութեան ժամանակ ազգային ժո-
ղով էլ չը կար, այլ ամիրաններն ու
մի քանի եկեղեցականներն իրանց
պատրիարքարանով էին այդ իրաւուն-
քը վայելում:

ԳԵՏ Ե՛կ ու այդպիսի վերջին 25

Կնոջն որ գնան իրանց տուն ուրախ
ժամանակ անցկացնեն:
« Որովհետեւ մեր կալուածքը մի քա-
նի մղոն կոմսի բնակարանից հեռո-
ւր, ես ես խոտառաց իրկնապաշին
գնալ կնոջն ետեւից:
« Կառաքը, որի մէջ նստած էին երկու
տիրուհիք, ինչպէս որ սկսեցաւ մեր
զանցից, ես շատով ժողովեցի իմ տա-
նըս մէջ եղած բոլոր բանալիք և սկը-
սեցի փորձել մի կերպ արկը բանալու:
Բազդի բերմամբ ինձ յաջողեցաւ:
Ես այդ ժամանակ նմանվում էի այն
աւաղակին, որը առաջին անգամ հա-
մարձակվում մի որեւէ եղևնական գոր-
ծի մէջ մտնել: Իմ կնոջն զաղանքնե-
րի առաջին գողն ես եղայ: Ձեռքբեր
գողում էին, երբ ես զգուշութեամբ
հանում էի արկի միջից այն բաները,
որոնք կնոյս իւր ձեռքով էր դարձել, ես
երկիւղ էի կրում, որ մի պահ կնոյս
նկատի թէ մի որեւէ այլ մարդու
ձեռք է մտել նրա մէջ: Սիրտս ձմրում
էր և տրաքվում... Հարունակիւով իմ
գործը, յանկարծ մի փորձիկ հեռագործի
տակ երեցեալ չարք նամակներ, Տեռ-
նելով ենթադրած կասկածանքիս առա-
ջին պատգամ, կարծես կայծակի մի հա-
րուածը հողով և մարմնով զլորեց, զը-
ցեց ինձ մի ապականուած միջնորդի
մէջ, և այնուհետեւ կորցի իմ բոլոր յի-
շողութիւնս էլ... Այն, սքաւ այն նա-

Իմ բացակայութեան ժամանակ մի
կատարեալ ողորդութեան մէջ էր ի-
նում, նա ինձ հանգիստում էր երկու
մղոն հեռու տունից: Լինում էին գի-
ւերներ, երբ ուշանում էի, նա երբեք
չէր լինում և անհամբեր օպատում էր
իմ գալտեսանը: Եթէ պատահում էր
նրան գնալ իւր վաղեմի բարեկամ-կում:
Սի տունը, որտեղ գեռ մի ժամանակ
ծառայում էր վարձուհու պաշտօնով,
և որի սէրը կրկնապատկի վայելում էր,
անհնարին էր նրան վեց ժամից առա-
ւել մնալ այնտեղ, և այն էլ տխուր-
թեան մտայնութեամբ պատած, նրա
սէրը այնքան զօրեղ էր, որ միշտ հրա-
ժարվում էր մի որեւէ մարդու հետ
պարել, չը կամենալով իւր ձեռք յանձ-
նել օտարին, և զարմանալին այն էր,
որ ոչ մի բան նրան այնքան խորթ է
զգուշելի էր ինքն, ինչքան ուրիշնե-
րի քաղցրախոսութիւնը, որը՝ անտա-
նելի էր նրա համար: Մի խօսքով իմ
կնոյս մի անմեղ, խոնարհ և մանկական
բնաւորութեան տէր էր, որ միայն ինձ
նով էր ուրախ և միշտ իմ վրայ մտա-
ծում, հետեւաբար անիծում էր նա այն
զիշերային երազներն, որոնց մէջ նա
ինձ չէր տեսնում:
« Չը դիտեմ երբ, միայն մի ինչ որ
զն կարծես ինձ ասեց. բայց եթէ կնո-
ւք այդ բոլոր գործունէութիւններն իւ-
կապէս կեցողութեամբ լինին:

տարուան ազգային գործերին անգամ անտեղեկ հրապարակաբաներին ականջ դիր ու բան հասկացրու: Մի նոր միտք էլ է յայտնվում յոյժ կարևոր և անհրաժեշտ: Պահանջվում է, որ երկու պատգամաւորներն տեղ, որ և, Պոլսից գալիս են, զոնէ երկըն ուղարկվին: (Նրկու պատգամաւորներին մէկը եկեղեցականաց ներկայացուցիչ է և միւսը աշխարհականաց, ներորդն էլ երեւի մահմէդական հայերի կողմից պիտի լինի): Կարծես ԳՕ ձայնն, որ բերում են այդ երկու պատգամաւորներն, այնքան ծանր են, որ երկու հոգի անկարող են բերելու: մինչդեռ այդ ձայներն գրի առած և ծրարով կարելի էր ուղարկել սուրբ լիցիւմին, յիշելով զբռնութեան մէջ, թէ ումն են տալիս այդ ԳՕ բուէն և կամ քանի ընտրելի ունին և իւրաքանչիւրն որքան բուէ է ստացել: Եւ այդպիսի գտարիչ անմիտ մի գաղափար յայտնելու համար այնպէս խորախորհուրդ են ձևանում և ամբողջ երեսներ մտաւում, որ կարծես երեւելի միտք են յայտնում: Յուսանք, որ մեր երեւելի հրապարակախօսները համազօրեց յետ, որ ընտրողը կայ և այն և, Պոլսի ազգային ժողովն է, որ լսենք խոնարհութեանը իրաւունքները (սեղանի) ասել էր հանգամանքները) առաջ, լաւ մտածելից յետ կը հասնին և այն եզրակացութեան, որ այդ ազգային ժողովն աւելի միջոց ունի ձանաչելու մեր ապագայ կաթողիկոսացունքներին քան որ և է հայ հրապարակախօս, որոնք երեւակայական աշխարհում աւելի շընում են քան իրական աշխարհում և աւելի միայն կըքով են զկապարկում: քան եկեղեցւոյ իսկական շահերով, որի և ոչ իսկ նշանակութիւնն ընդունում էին հայ ազգութեան համար, իսկ հանդուրժող կաթողիկոսի յիշատակը պատուելին խառն լուրերում երկու շարք գրելով և այսօր

եկեղեցւոյ շահերի խիտ պաշտպան հանդիսանում և նորա մեծ նշանակութիւնն ընդունելով հոգս են քաշում կաթողիկոսի ընտրութեան համար: (Ուրախ ենք, որ դարձի են եկել) Մենք կարծում ենք, որ մեր այդ փիլիսոփաները համազօրեց, որ մինչև ցայժմ հայ հանդէսներում յիշված ընտրելիներին աւելի լաւ և մօտիկ կը ձանաչէ և, Պոլսի ազգային ժողովը, քան ինքեանք, ջանք կանեն հետեւելու մեր նախադէմին, այսինքն ցոյց տալու ընտրելի յաւակները: պարզելով ընտրողի համար այն շըջանք, որոյ մէջ մեր ապագայ կաթողիկոսը պիտի գործէ, որքան հնար է մանրամասնաբար ցոյց տալով այն հանգամանքներն, որոնց մէջ նա պիտի գործէ, սկսած լիցիւմից մինչև վերջի մինչև վերջին աննշան գործերն, որ անմիջապէս նորա հոգացուցութեան առաքելայ պիտի դառնայ: Պէտք է մամուլը ցոյց տայ միայն այն, ինչ որ ձեռնհաս է գործելու հայ ընդհանրական կաթողիկոսը, վերաբերութեամբ ուստահայոց, տաճկահայոց, պարսկահայոց և այլ գաղութական հայերի, մինչև որ աստիճան է նորա իրաւասութիւնն իւր այդ հօտերի վերաբերութեամբ: Նորա հոգսերի առաքելայ գլխաւորագրութեամբ պիտի լինին և այդ հոգսերը իւրաքանչիւրի վերաբերութեամբ ինչու պիտի կայանայ և ինչ միջոցներով նորա պիտի կատարեն:

Եթէ մեր մեծամիտ և մեծախօս հրապարակախօսները յիշուի հմուտ են ազգային կեանքին և սօրա պիտոյքներին, թող պարզեն ընտրողներին առաջ կարևոր հանգամանքներն, որով միայն մեծ ծառայութիւն աւրած կը լինին ազգին, լուսաւորած և Պոլսից ազգային ժողովն, որպէս զի սա ազգի և եկեղեցւոյ լաւութեամբ ոգևորված, եթէ կատարելապէս յարմար անձն էլ չը գտնէ, զէն յարմարներէց յարմարագոյնն ընտրէ:

Այս թէ ոչ անձներին թէ՛ նա և թէ՛ սուրբ էջմիածինը աւելի լաւ են ձանաչում: Անձների մասին վիճաբանութիւն բանալը չուր ծեծել է և միայն ժողովուրդը գտարիքաբանութեամբ պարապեցնել է, առանց գործի յաջողութեան մասով անգամ օգնելու: Մեծամտութեան մեր հրապարակախօսներն և սխալում կարծելով, թէ և, Պոլսի ազգային ժողովն մէջ իրանց չափ էլ հասկացող և կշռող անձինք չը կան: Նորա կարող են անտեղեկ լինել միայն այն գործին, որի համար պիտի ընտրեն, պարզի գործն և նորա կը կշռեն և կընտրեն հարկաւոր և յարմար անձնաւորութիւնը, աւելի յաջողութեամբ քան մեր իմաստուն ձևացող ողորմելիները:

Երկու ամիս կը լինի, որ հայ մամուլը շարունակօրէն յայտարարութիւն, կիրակի օրերի համար, որ Բարեգործական ընկերութեան անգամները բարեհաճ ժողովելու Արժութեամբ թատրոնում խորհրդ: Ծանոթում և Ծ փոխանդամը ընտրելու համար և ամեն կիրակի հաւաքվում են այնքան հոգիք, որ ժողով չէ կայանում: Այս ցաւելի և տխուր երեւոյթ է, որ ապացուցանում է ընկերութեան մեծ անգամների կատարել սառնութիւնն և անտարբերութիւնը դէպի նորա զարգացումն և գործունէութիւնը:

Այդ երեւոյթը տեսնելով ցաւօք սրտի պիտի խոստովանենք, որ մերայինք չափազանց անձնասեր են և բընաւ չեն հասկանում իրանց հասարակական պարտականութիւնը: Ընկերութեան պաշտօնականները շատ սխալվում են թէ կարծում են թէ իրանց պարտքը վճարած են հատուցանելով ընկերութեան զանաքանին Ծ ուսրել: Ընկերութիւնը նորա համար չէ, որ անգամը տարեկան Ծ ուսրել:

ողորմութիւն տայ, այլ նորա համար, որ այդ անդամները միահամուռ ու ժող հոգան այդ կաթողիկոս գումարի պատշաճ և օգտակար կերպով գործադրութեան համար էլ: Այդպիսի անտարբերութեամբ ընկերութիւնն երբեք չի զարգանալ, այլ կը ծիւրի և վերջի վերջոյ այդպիսի ընկերութեան միայն յիշատակը կը մնայ: Միթէ թիֆլիսի հայ հասարակութիւնը նորա համար հիմնեց Բարեգործական ընկերութիւնն, որ նա իւր կարճատեւ զոյգութիւնից յետ միայն նորա անտարբերութեան և հակահասարակական զգացմանց ապացոյցն ու վայն լինի իւր մահուամբ: Յիշուի այդ ամենամեծ ամօթն ու խայտառակութիւնը կը լինէր թէ՛ կառավարութեան և թէ՛ մանաւանդ այլ հայ հասարակութեանց առաջ, որոնց օրինակ և առաջնորդ պիտի լինէր թիֆլիսի հասարակութիւնն իրեւ աւելի զարգացածը, հասարակական շահերի գերադասելով անհատականից:

Բայց մինչև ցայսօր զգալիաբար սորա հակառակն ենք տեսնում: Լաւ էր, թէ հիմնված չը լինէր ընկերութիւնն, եթէ դէպի նա այսպէս անհոգ և սառնասիրտ պիտի գտնվէր հասարակութիւնը: Միթէ էլ պէտք է մամուլը ստիպվի ապկու: Նոյն յայտարարութիւնն և մարտիկ այս անտարբերութիւնը: Սթամբուլում ժամանակ է:

Ա. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.
12/24 դեկտեմբերի.
(Թղթակցութիւն «Մեղու Հայաստան» լրագրի)
Չարմանօք կարգայինք «Արձագանք» 46 թուոյն մէջ և, Պոլսեցւոյ կարծիքը թիֆլիսի հայ լրագրութեան մասին յօդուածը և տարակոյտ չը

կայ, որ եթէ լուրջ գաղափարներ արգելեք զբռնութիւն մը չը լինէր, ոչ որ այնքան ուշադրութեամբ չէր կարգար: Զարմանք օր լինէր և պատճառը յայտնի է, որովհետեւ խոշոր գրիւթով և, Պոլսեցւոյ կարծիքը գրուած էր, մինչև և պոլսեցիք իրենց վերագրուած կարծիքը այն յօդուածին մէջ երբեք յայտնած չեն, այլ միայն մէկ անձ, մէկ և պոլսեցի, մէկ թիֆլիսի մը խմբագրին օգնականը, որ քիչ մը հեռուն նոյն «Արձագանքին» մէջ մի քանի էջեր գարծակալ իւր գրութեամբը լեցուցած է, հետեւաբար յօդուածին պատասխանատուութիւնը—եթէ երբեք կայ—այդ մէկ անձին վրայ կկենայ և ոչ համայն և պոլսեցւոյ, իսկ զայով և, թիֆլիսեան ձևանի յայտարարութեան մասին յաղագային ժողովն, այդ անձը այնքան պոլսեցի է, որքան վաղաքապառայի այնքան երեսփոխան է, որքան հրապարակի մունտիլի, այնքան խմբագրի է, որքան զրպարտիչ, որ «Արձագանքի» նման լուրջ խմբագրութեան մը համար արժանի է այսպիսի յայտարարութիւն մը մերժելու: ձեռնարկից յառաջ նախ լաւ մը խորհել և ըստ այնմ գրելը ձեռք առնուր:

Սակայն մենք ուրախ ենք, ինչպէս և մեզ հետ բաւական թուով անձինք, որ այսպիսի աննշան դէպք մը առիթ է նոյն յարգելի խմբագրութեան լաւ ուսումնասիրելու յօդուած մը պատրաստելու «Մասին» օգնականին երկար գիտողութիւնները մի առ մի օրինակելով, վերլուծելով և ապա նոյա յարմար պատասխանները տալով: Եթէ անիրաւ չեն «Մասին» օգնականին յարուցած պահանջները կողմատու հայ լրագրութեան մասին, բայց նոյնպիսի և աւելի իրաւացի են «Արձագանքին» մէջ բերած պատճառները և տուած պատասխանները, զորս աւերողը կը համարվի այստեղ մի առ մի յիշատակել, կէտ մը միայն կը համարձակինք

մակնորհին էին, որոնց բովանդակութիւնը հենց առաջին անգամից կարելի է ներդառնալ:

« Սեղան սիրահարական նամակներ էին: »

« Նամակները փաթակցուած էին վարդազոյն երկրով և ծայրերը կապած արծաթաթել ծալաւորներով: »

« Մերձեցնալով կապովին, ինչնում յղացաւ մի սուղ միտք: արդեօք սա լաւ է: Մի արժանաւատ մարդու գործ է իմանալ իւր կողակցի բոլոր այն զգացմանները, որոնք ունենցել է նա մինչև ամուսնանալը: դեռ ևս իւր օրիորդութեան ժամանակը: Արդեօք պարտաւոր է նա ինձ հաշիւ տալ իւր ունենցած գաղափարներին մասին, որոնց ժամանակ, նա մինչև անգամ չէ ել ձանաչել ինձ: Իրաւացի է արդեօք իմ նախանձը, և ո՞վ է կորոյ կասկածել նորա վրայ: »

« Անթիւնը դեռ կարճ ևս էլ մօտեցաւ ինձ և ստացաւ:—բայց կարելի է այդ սիրահարութիւնը քո ամուսնանալուց յետոյ է և կնոջը բոլոր կեանքը շարունակ թուրեմն պատճառը այդ անթիւնը նամակներն են: Եւ բայց երկու, իմ մօտ չը կար գէթ մի հայելի, որ կարողանայ ինքն ինձից ամաչել: Եւ թերթիցի նամակները միւսումն և բոլորն էլ կարգացի մինչև վերջը: »

Ո՛հ, Արարիչ իմ, ինչպիսի զարհուրելի ժամ էր ինձ համար: »

« Ինչքան չը կար աղոթականներ մէջ, Դիպրահնէ ստորութիւն, դաւաճանութիւն, խորհուրդներ և այլն... բայց զարմանալիս այն էր, որ այդ նամակներին հեղինակը իմ ամուսնանալու րարեկաններից մէկն էր: Ինչպիսի ո՞՞հ, ինչպիսի բարոյք, ինչպիսի հուստովը սիրոյ, ինչպիսի խորհուրդներ իւրաքանչիւրն ինքնուրու համար... և այդ բոլոր անզգամութիւնները, գարշելի զազանութիւնները, երեւակայք, կատարվում են իմ ամուսնանալուց յետոյ, ուղիղ այն ժամանակ, երբ ևս աշխարհիս ամեն երջանիկ և բաղդաւոր մարդկանցից մէկն էի համարում ինձ: Հարկաւոր է արդեօք ասել: Թէ ինչքան չը կըրեցի ևս այդ օրը, երեւակայեցէք մահուան դառնաղին կաթիլները ևս ընդունում էի այն ժամանակ, որպէս շտապայն: Նամակները կարգաւ աւարտելուց յետոյ, ինքստիկ ստորեցի առաջիկայէն և երկու ծայրերը նոյնպէս արձակելով ժապակիներով կապելով ամուսնայն զգուշութեամբ գրի ձեռագործների տակ և այնուհետև կողակցի արկնոյն արկը, որպէս թէ ոչինչ չը գիտեմ: »

« Եւ դիտելի, որ առանց ինձ օպասելու, նա անշուշտ պիտի վերագրանայ տուն, և այնպէս էլ եղաւ: Յան

կարծ կառքի միջից աղանդայ պէս թռչելով պատշաճմբի վրայ, ուր ևս կանգնած էի, սկսաւ առաջուանից էլ անհամաձայն քաղցր կերպով զրկել ինձ և սիրոյ համբոյններ վերցնել ինձից: Եւ աշխատում էի ինձ այնպէս պահել, որ կնոյն ոչինչ չը հասկանայ: Մենք շատ խօսեցինք և ընթերցեց յետոյ Բաթանիւթով, Իւրաքանչիւրը մեղքի մը տուա իւր նշխարանքը: Եւ բոլոր ժողովին տըքերս չէի խօսում և անհամբեր սպասում էի մէկ ժամին: Ինչպէս որ ժամըը զարկեցին, մի քառորդ ժամ մնացած մէկին, ևս ամենայն զոյգութեամբ վերկացայ անկողնիցս մտայ կնոջն նշխարանքը: Նորա զեղեցիկ չէի գլուխը դրած էր սպիտակ բարձերի վրայ: Ինչպէս երբեմն նկարում են երկնային հրեշտակներին սպիտակ ամպերի մէջ: Ինչպիսի հրաշք է գործել մի սարսափելի յանցանք, մի անմեղ արարածի հետ: Եւ ամենայնմար յամառութեամբ սկսեցի լուծել անբացատրելի հարցը: »

« Պատճառն անողորմելի կերպով ուսում էր իմ սիրտը: »

« Ամենահանգարտ քայլերով մօտեցայ և աջ ձեռս զննելով նրա պարանոցի վրայ շուտով խնդրեցի, իմ կատարութեան ժամանակ: Նա մի վայրկեան բացեց իւր զմայնցուցիչ աչքերը և մի դարձանալի հայեացք ձգելով իմ վրայ, առաւ ևս անհամբերութեամբ ինձից: Նա իւր կենդանութեան ժամանակ երբեք չէր վերաբերվել ինձից, նոյնպէս չի վերաբերվել իրան սպանելու ժամանակն էլ: Միայն մի կաթիլ արեւն գուրս թռաւ նրա բերանից և ընկաւ իմ ձեռքի վրայ: Բայց դիտեք որտեղ, ուղիղ այնտեղ, որը անպատմելի կերպով տանջում էր ինձ: Եւ նկատեցի նրան հետեւել օրը, երբ արդէն չորացել էր: Մենք թողնեցինք նրան առանց մի մարդու իմաց տալու, և որովհետեւ ևս ապրում էի միայնակ, ուրեմն հաւանական էր, որ ոչ ով էլ չուներ իրաւունք ինձից հաշիւ պահանջելու իմ գործունէութեան համար: Եւ նոյնպէս լաւ գիտեի, որ նա չուներ ոչ բարեկամ և ոչ մի կարեկցող, վասն որոյ կարգադրեցի որ շուտով թողնեմ, որպէս զի իմ բարեկամներէց էլ ոչ ոք չը կարողանայ իւր ժամանակին դաւաճանել նորա թաղման հանդէսը: »

« Վերադառնալով գերեզմանատնից ևս բոլորովին չէի զգում ոչ մի խայծ: Թուեմ խոցմանցի, Եւ շատ անգամ էի և քարտախրտ, բայց նա արժանի էր այդ տեսակ վարձատրութեան: Եւ նրան անսահման առում էի և աշխատում բոլորովին մոռանալ նրա կերպարանքը, և

ըն և մի դարձանալի հայեացք ձգելով իմ վրայ կրկին փակեց: Նա մեռաւ, առանց ընդհանաւոր, որպէս թէ նընջեց: Նա իւր կենդանութեան ժամանակ երբեք չէր վերաբերվել ինձից, նոյնպէս չի վերաբերվել իրան սպանելու ժամանակն էլ: Միայն մի կաթիլ արեւն գուրս թռաւ նրա բերանից և ընկաւ իմ ձեռքի վրայ: Բայց դիտեք որտեղ, ուղիղ այնտեղ, որը անպատմելի կերպով տանջում էր ինձ: Եւ նկատեցի նրան հետեւել օրը, երբ արդէն չորացել էր: Մենք թողնեցինք նրան առանց մի մարդու իմաց տալու, և որովհետեւ ևս ապրում էի միայնակ, ուրեմն հաւանական էր, որ ոչ ով էլ չուներ իրաւունք ինձից հաշիւ պահանջելու իմ գործունէութեան համար: Եւ նոյնպէս լաւ գիտեի, որ նա չուներ ոչ բարեկամ և ոչ մի կարեկցող, վասն որոյ կարգադրեցի որ շուտով թողնեմ, որպէս զի իմ բարեկամներէց էլ ոչ ոք չը կարողանայ իւր ժամանակին դաւաճանել նորա թաղման հանդէսը: »

« Վերադառնալով գերեզմանատնից ևս բոլորովին չէի զգում ոչ մի խայծ: Թուեմ խոցմանցի, Եւ շատ անգամ էի և քարտախրտ, բայց նա արժանի էր այդ տեսակ վարձատրութեան: Եւ նրան անսահման առում էի և աշխատում բոլորովին մոռանալ նրա կերպարանքը, և

սակայն երբեմն երբեմն մտաբերում էի նրա հրեշտակային դէմքն և խոյն առում: Երբեմն արթնները մինչև անգամ զընում են իրանց գործած յանցանքից յետոյ, բայց ևս երբեք ոչ: »

« Մտնելով ապարանքս, ևս ցտայ այնտեղ կնոջն ընկերուհուն, կոմսի կնոջը: Եւ այնպիսի զաղտնի կերպով կարգադրել էի կնոջն թաղումը, որ մինչև անգամ կոմսի կնոյն էլ, չէր կարողացել հասնել իւր վերջին հրաժեշտ տալու: Երբ նա ինձ տեսաւ, օտարիկ դողաց բոլոր մարմնով: Ինձ միթերեւել համար նա ինչքան չէր ասում, որպիսի ցաւակցութիւն, որպիսի ողբ, ինչ տեսակ զաղքաբարբառ արտասանութիւն: Ինձ սիրտս առնել և իմ նախկին ուրախութիւնս վերականգնել: Բայց նրա խօսքերը ինձ համար միևնոյն նշանակութիւնը ունէին, ինչպէս մի անսահման ընկալող թռչունի ձվը: »

« Միթէ ևս կարօտ էի միմիայնութեան, և լսում էի նորա խօսքերը... Եւ երբեք չէի փութուր: Երբեք ևս ամենահանգարտ քայլերով մօտենալով նա ինձ և սեղմելով իմ ձեռք առաց: »

« Բարեկեր բարեկամ, ևս պարտաւորուած եմ յայտնել ձեզ իմ գաղտնիքը: Սակայն, մեծայայտ եմ, որ դուք ինչպէս մի աղին բնաւորութեան

Պոլսից խառն քանակով պատահած հրդեհի մասին, որոնցից մեծ ֆնատ կրեցին Հրէաները, Կ. Պոլսից այս մասին «Republique-Française»-ին գրում են. — Ձեզ յայտնի է հեռագրերից, որ այս տեղ եղանակով աշխատում են օգնել հրէաներին, որոնք ֆնատ կրեցին խառն քանակով հրդեհից. Այս խառնակների թիւը 7—8000 է. Այս թշուառների երեք քառորդը—միայն մարդիկ են և մանրավաճառներ. Հրդեհն այնպէս զօրեղ էր և այնպիսի արագութեամբ տարածվեցաւ թաղումն, որ բազմաթիւ տարածվեալ փայտաշէն հին խրճիթներից, որ բնակիչներն ոչինչ չէր կարողացած ազատել իրանց կայքից, Ներկայումս կառավարութիւնը, դեսպանատները և մասնաւոր անձինք շատ զբաղած են կրակից ֆնատվածներին օգնութիւն հասցնելու հոգով. Սուլտանն առաջին օրինակը ցոյց տուեց. Նա նուրբեց 1000 ֆուտ և նորա խոհանոցից կանոնաւոր կերպով արվում էր ուսուցիչներ թշուառներին. Նորա նախադաշնութեամբ կազմեցաւ յոսանաւորութիւն, որ կարգադրւում են մեծ վիճակաւ աղ և ներկայացուցիչներ և որոնք իմեն այլ միջոցներ թշուառներին օգնութիւն հասցնելու համար. Այս ամենն աւելի կարօտ է մանաւանդ այն պատճառաւ որ եղանակը ցոյց տւեց և թշուառ հրէաները մնացած են առանց աշխատանքի րանի և կարօտ ամեն միջոցի իրանց պոյութիւնը պահպանելու համար. Ներանց առ ժամանակ տեղափոխել են զօրանոցներում և դատարկ տներում:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Այսօրվան լրագրին հաղորդում են, Բորչալուի գաւառապետ իշխան Ալի-խանին յաջողել է գտնել աւազակապետ Ալի Սալամատ-օղլին իւր խմբով որ զինազորութիւն է ցոյց տուել, որի ժամանակ ինքը Ալի-Սալամատ-օղլին սպանվել է և խուճը ցրուել:

Եկատերնադարից պ. Հանգիստաւորը գրում է, որ պ. Սարգսեանցն ամսոյն 4-ին և 11-ին երկու հայերէն ներկայացուցիչ է տուած այնտեղ, թատերասերների օգնութեամբ. 1) Վարդան Մամիկոնեան և 2) Շուշանիկ օղբերդուհիներ. Ներկայացուցիչները շատ յաջող են անցել և հանդիսականներին գոհացրել. Մանաւանդ լաւ են խաղացել պ. և տ. Սարգսեանցները. Լաւ են կատարել իրանց դերերը նոյնպէս պ. պ. Ղուկասը, Ոսկերիչեանցն և Շատիրեանցը. Պարոն Սարգսեանցը մտադիր է և երրորդ ներկայացումն տալու, որոյ արդեաց կէտը նուիրում է յօգուտ հայոց դպրոցին:

Ամսոյն 22-ին լոյս տեսաւ «Նոր-Գար»-ի № 1. Բովանդակութիւնն է 1) Առաջնորդող «Նոր-Գար» և նորա տեսած աշխարհը, Կաթողիկոսական խնդիր. 2) Քրօնիկն — Առևտրական տեղեկատուի մասին, Դամբանական 3. Իզմիրեանցի համար, Վաճառական դառը մեր մէջ. 3) Թղթակցութիւնը. 4) Քաղաքական. 5) Խառն լուրեր. 6) Առևտրական տեղեկատու:

Առ այժմ յայտնի բան է մենք ոչինչ կարող չենք տեսլ «Նոր-Գար»-ի զուլեան մասին, որովհետև զօրա համար հարկաւոր է ժամանակ. Միայն յոյս ենք տածում, որ նա հեռու ամեն ցուցամուրթներին արգարութեամբ կը ծառայէ հայ հասարակութեանց և եկեղեցւոյ շահերին, և կը ցանկանք, որ

նա աւելի յաջողակ վիճակ ունենայ քան մինչև ցայժմ աշխարհ տեսած հանդէսները:

Մի քանի օր թիֆլիզ պատած է լինում մանաւանդ կէսօրից յետ և գիշերները թանձր միգով, որ շատ հազիւ պատահող երեւոյթ է քաղաքին համար:

Ախալցխայից Մ. Մ. գրում է, որ «Մշակ» № 193-ում Ախալցխայից ս. փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցած փոփոխութեանը մասին հաղորդած տեղեկութիւնը սխալ է և միայն նոյն եկեղեցւոյ միաբանից պատիւը չօգտիւնու կըրճով գրած: Ախալցխայի սուրբ փրկիչը միշտ բարեկարգ է եղած, թէ գեր. Սաղիսեանցից առաջ, թէ նորին սրբազնութեան ժամանակ և թէ մանաւանդ այժմ արծ. հ. Մամրէի ժամանակ. Ս. փրկիչ եկեղեցւոյ թէ արտաքին և թէ նորա ներդաշնակ երկնցողութիւնը միշտ օտարականներին նախանձը շարժել է: Գերազաւոր հայր Մամրէին առանձին հոյս քաջում է թէ եկեղեցւոյ և թէ դպրոցների բարեկարգութեան մասին, որոյ համար և երբեմն քարոզում է ժողովրդեան: Ամսոյն 4-ին փառաւոր հոգեւանդատ կապարեց հանգուցեալ Հայրապետի հոգւոյ փրկութեան համար և աղղու քարոզ կարդաց:

Մեծ. պ. Ս. Ամիրանց, Բազմում, մեր աշխատակից պ. Հայկունուց արտօնութիւն ստացաւ արա՛ պ. Բաթիկի Եկայծերի առթիւ գրած յօդուածներն առանձին գրքոյով հրատարակել:

Պ. Ա. Տ. Յ. Ղամարուից գրում է. — Թեմական տեսուչ մեծ. պ. Պ. Պրոօշեանցը այցելեց Գառնի գաւառի ուսումնարաններն և ամենուրեք ուր ուսուցիչ և հոգաբարձութիւն պակաս էին կարգեց և վերադառնալ եկաւ Գամարու, ուր աւելի զործ ունէր, որովհետև հոգաբարձուայ և ժողովրդի մէջ երկպառակութիւն էր ծագել. Նոյն, այս քերկ պառակութեան վերջ գրեց, երկու կողմերը հաշտեցնելով: Այս պարոյքի բնութեանց ներկայ եղաւ և մանրամասն հաշիւը տեսաւ և նորա հաշիւութիւն յայտնեց թէ հոգաբարձուայ և թէ ուսուցչայ. Գարգու, իւլայ և Նոյրուղլու գիւղերում պատրաստական դպրոցներ բացեց, որ սոցա աշակերտները յետոյ անցնեն Գամարուի դպրոցը, որոյ ուսուցչայ վերայ էլ պարագրեց երեւմտապէս այցելել այդ գիւղերի դպրոցներն և հսկել նոցա վերայ:

Պ. Պ. Պրոօշեանցի այս զործնութեան համար շատ զոհ են նրանից և նորա կենաց բաժակը խմելում է ամեն խնջոյքներում: Վերջին ժամանակ յորդիրներում պ. Պ. Պրոօշեանցի մասին հրատարակածները գլխի մեր աչքում զբաղաւորութիւն երևեցան:

Թիֆլիզի Նորաշէն եկեղեցւոյ Սուրբ Մարիամեան օրիորդաց ուսումնարանի հոգաբարձութիւնը պատիւ ունէ յայտնել ի դիտութիւն ամենեկոյց, որ զպրոցը ամսոյն 16-ին ստացաւ մեծ. պ. Աղէ քսանդր Ստեփանոսեան: Ընանեանցից նուէր մէկ սամէն փայտ, որի համար, համաձայն օրագրի գնկտ. 6-ի, քաղցր պարտաւորութիւն կը համարի մատուցանել իւր խորին շնորհակալութիւնը:

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԵՕՆԵԱՆՅ
Հրատարակիչ Հ. ԷՆՖԻԱՃԵԱՆՅ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կերակրի, 25-ին ամսոյն, Արծրունու թատրոնում Բարեգործական ընկերութեան ժողով կը լինի խորհրդի հինգ ԱՆՊԱՄ և հինգ ՓՈՒԱՆԴԱՄՆԵՐ ընտրելու համար:

Համաձայն հրամանի վիճակային կօտորոտիցի հայոց վրաստանի և խմբի յայտարարութեամբ «Մեղու» լրագրին մէջ մենք հրաւիրել ենք ճափի թաղի սուրբ Գեորգայ (Բաղնիսեց) եկեղեցւոյ ժողովրդականներին և ժամաւորներին ժողովիլ յունիսի 5-ին և երէք ՀԱՇՈՒՍՏԵՍ ընտրելու համար, բայց որովհետև ժողովրդականք չը հաւաքուեցան ընտրութիւնը անգի չունեցաւ, վասնորոյ խմբահարար խնդրում ենք նոյն եկեղեցւոյ ժողովրդականներին և ժամաւորներին բարեհաճել հաւաքուել եկող 1884 ամի յունիս 15-ին այդ քն ու թ ու թ իւ ը ն անելու համար:

Երեսօրհ. Գ. Ա. քրմեանց.

Բ. ՇԱՀՎԵՐԴԵԱՆԻ
ԻՐԱՆԻԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
ԳՐԱՎԱՃԱՍԱՆՈՑՈՒՄ
ԹԻՓԼԻՍԻ
Մ Է Զ
Բաժանորդագրւում են ամեն տեսակ պարբերական հրատարակութիւններին, ինչպէս տեղական, Ռուսաստանի, նոյնպէս և Արաստահմանեան:
Հասցէն. — Тифлисъ. Въ Газетное Агентство В. Шавердова.
(9) 10—1

Յայտնի և տաղանդաւոր բանաստեղծ ՍԷՅԱՏԻ (Կապիտան Պետրոս-բէգ Մատթեանց) ընտիր բայց անտիպ մնացած ԲԱՆԱՍՏԵՂ-ԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ փշուր տակից և կորստեան ծանապարհից աղաւաքու համար հատորներով հետոյհետեւ լոյս աշխարհ պիտի հանու: Ամենայն ինչ պարտաւոր շուտով մամուլի տակ կը մտնէ իմ սեպհական տպարանում արագտակով մեքենայով: Առ այժմ կը ապրի երեք հատորիկը միասին, կանխիկ բաժանորդագրութեան համար մի օրով. տպագրութեանց յետոյ գիր կը բարձրանայ:

Յանկացողները թող շուտով մեզ հասցնեն իրենց բաժանորդագրութեան հաշիւը. — Во Баку. Во Типографію А. Миксандря К. Касабова.

Ա. Ղատապեան.

Մի խել՛՛ք երիտասարդ ցանկանում է ՏԵՂ ունենալ կանտորում կամ մի օր և իցէ տեղում. կամ պարտաւոր հայ ուսումնարանների պատրաստական և միջին դատարանայ աշակերտաց և աշակերտու հետ հետ հայոց լեզուից, Փրանսիական լեզուից և բոլոր առարկաներից էթէ տան նորան չափաւոր ՎԱՐՁ կամ ԵՐՆունդ: Հասցէն. — Петербургская улица № 5, во доме Меликочой.

ԱՌԱՋԻԿԱՅ 1884 ԹԻՒ ՅՈՒՆԻԱՐԻՅ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ
„ՆՈՐ-ԴԱՐ“
ԳՐԱՎԱՃԱՍԱՆ-ԳՐԱԿԱՆ ԱՄԵՆՈՐԵԱՅ ԹԵՐԹԸ

Ծրագիր. — 1. ՏԵՐԹԻԹԵԱՆ կարգադրութիւններ. 2. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՅ յօդուածներ — առօրեայ ամեն տեսակ խնդիրների մասին. 3. ՔՐՕՆԻԿՈՆ լուրեր, առօրեայ անցքերի համառօտ տեսութիւններ, պատանկական յօդուածներ զանազան նիւթերի վերաբերութեամբ. 4. ԹՎԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Ռուսիայից և արտասահմանեան ամենայն տեղերից. 5. ՔՐԱՎԱՃԱՍԱՆ. — Բազմաթիւ կենսերի և երեւոյթների վերաբերեալ տեսութիւններ. յօդուածներ և լուրեր. 6. ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ. 7. ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ. 8. ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ տեղեկութիւններ. 9. ԲԱՆԱՍՏԵՂԱՆ. — Ֆէլիէտոններ, պատկերներ, զրոյցներ, վէպեր, վիպասանութիւններ, գիտութիւններ, զեղարուեստներ, արհեստների և արդիւնադրութեան ամեն ճիւղերին վերաբերեալ աշխատութիւններ և քննադատական յօդուածներ. 10. ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — հայոց և օտար լեզուներով:

ՏԱՐԵԿԱՆ զինն է 10 ռ. ԿԵՍ ՏԱՐԱՆԸ 6 ռ. հատով 5 կօպէկ.

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր. — Բարձրակայ փողոց, տուն № 10, փոստատան մօտ. — Հասցէն. — Тифлисъ Редакция «Нор-Даръ». — Tiflis. (Caucase) Rédaction «Nor-Dar»

Բաժանորդ գրուել թիֆլիսում կարելի է միմիայն խմբագրատանը.

Խմբագիր — Հրատարակիչ Սպանդար Սպանդարեան.

Մ ա ն օ թ. — «Նոր-Գար» կունենայ յատուկ թղթակիցներ Ռուսիայի զանազան քաղաքներում, Գերմանիա, Աւստրիա, Ֆրանսիա, Անգլիա, Կ. Պոլիս Տաճկաստան, Պարսկաստան և ուրիշ տեղեր. «Նոր-Գար» հրատարակելու է սեպհական հեռագիրներ, և ի միջի այլոց առանձնապէս ուշադրութիւն պիտի դարձնէ քաղաքական բաժնի վերայ — տուով սեպհական յօդուածներ:

Որովհետև թերթը նոր է լոյս տեսնում, ուստի խմբագրութիւնը զօրծի սկզբում սովորական արգիւքներին յաղթելու և յարգելի բաժանորդներին թերթը իւր ժամանակին հասցնելու համար անհրաժեշտ է գտնում, որ «Նոր-Գար» բաժանորդները օր առաջ հաղորդեն իրենց հասցէները խմբագրութեան:

Բացուած է երկրորդ տարեշրջանի 1884 թ. բաժանորդագրութիւնը:

„Ա Ղ Բ Ի Ի Ր“
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
միամեայ հրատարակութիւն երեխ. և դատարանայ. համար.
(ՏԱՐԵՆԸ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԻ 12 ՀԱՄԱՐ 2—3 ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ)
Կը հրատարակուի միևնոյն զիջքով միևնոյն ուղղութեամբ և ն. ն աշխատակիցների մասնակցութեամբ.
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.
Մ Ա Ս Ն Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն
Ա) Վէպեր, մանրպէպեր, զրոյցներ, առակներ, հէքիաթներ, ճանապարհորդութիւններ կենսագրութիւններ. — Բ) Բանաստեղծութիւններ. — Գ) Կիտութիւն և արուեստ. — Դ) Հետաքրքիր տեղեկութիւններ. — Ե) Այլ և այլք:
Զ Ո Ւ Ա Ր Ճ Ա Ն Ի Ք
Ձ) Մանկական, Ֆրէրերեան, շախմատի և այլ խաղեր, բերուներ, թուաբանական խնդիրներ: Անկողոտներ, հանելուկներ, շուտասկուկներ. — Է) Երգեր նոտաներով:

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ.
Ը) Կրթութեան և դատարանայութեան վերաբերեալ յօդուածներ և տեղեկութիւններ. — Թ) Առաջարկութիւններ, խորհուրդներ. — Ժ) Մատենականութիւն և նոր զրգեր. — ԺԱ) Խառն լուրեր. — Պատասխաններ. — Յայտարարութիւններ:
Երկրորդ բաժինը կը հրատարակուի առանձին թերթիկով տարեկը չորս անգամ:
Տարեկան բաժանորդները կստանան երկու պրէմիա, յուլիսի և դեկտեմբերին: «Աղբիւր» տարեկան բաժանորդագրին 3 օտրել է, կէս տարուանը 2 օտրել:
Հասցէն. Тифлисъ. Редакция «Армюръ», իսկ արտասահմանից. Tiflis Caucase Redaction du journal. «AGBUR». «Աղբիւր» թիֆլիսում կարելի է տարագրուել և հայ գրալիւստանոցներում, պ. Շահվերդեանի պոլիթեում ու Մանկական գրադարանում:

Խմբագիր հրատարակիչ. ՏԻՊԱՆ ԵԱԶԱՐԵԱՆՅ.

Մամուլի տակից դուրս եկաւ և բոլոր հայ գրալիւստաներին մօտ ծախվում է

ԳԱՐԻԵԼԻ ՏԵՐ ԳԱՐԻԵԼԵԱՆՅԻ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. տարի, ուսումնական և ընտանի մասն: Գինն է 30 կ.

Հայոց Կովկասի բարեգործական ընկերութեան ամսիս 4-ի ընդհանուր ժողովում Արծրունու թատրոնում կ ո Ր ա ծ է նոյն ընկերութեան № 9 ԱՆԴՈՐՐԱՄՏԵԱՆԸ, գործադիր անդամների համար, 10 անդորրագրելով, № № 96—105, ուրոյնց միայն առաջին երեք ծախուած են՝ կրելով հետեւեալ անունները, բժշկապետ Շահարսեան, Ռուշան Կեղամեան, Խոսեհ Բողղանեան, հետևապէս մնացեալ Խօթն անդորրագրերը, այն է № № 99—450, անդոր են համարվում:

Պատիւ ունեմ յայտնել հասարակութեանը, որ բացուելը Հայոց Ներսիսեան հին ուսումնարանի տակը մի և ն ու թ ԽՈԶԻ ՄՍԻ որտեղ ծախվում է Գունոր 7 կօպէկով: